

ΤΣΙΓΚΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΗ
ΨΥΧΙΑΤΡΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΔΑ Β ΨΥΧ.
ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΠΓΝ ΑΤΤΙΚΟΝ
e.mail evitsigaropoulou@yahoo.com

ΔΧΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ



ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

Persona- μάσκα του θεάτρου-
πρόσωπο θεάτρου-ρόλος-άτομο

- Αγγλικά: person, personality
- Γερμανικά: person, personlichkeit
- Γαλλικά: personne, personnalité
personne= άτομο, κανένας

*Η λέξη personne
χρησιμοποιήθηκε για πρώτη
φορά στη γαλλική γλώσσα το
1180*



ΟΔΥΣΣΕΙΑ



- Ποιο είναι το όνομά σου;
- **Κανένα** με φωνάζουν.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ - ΟΡΙΣΜΟΙ

- Η ψυχολογική, πνευματική και ηθική οντότητα του υποκειμένου, ατομικότητα – άνθρωπος σπουδαίος, αυθεντία. (Τεγόπουλος-Φυτράκης)
- Αξιολογική κρίση π.χ. καλή ή έντονη προσωπικότητα (καθομιλουμένη)
- Προσδιορίζει ένα πεδίο μελέτης που επικεντρώνεται στις ατομικές διαφορές (επιστήμη, έρευνα)
- Κάθε θεωρία έχει τους δικούς της ορισμούς για την προσωπικότητα

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ - ΟΡΙΣΜΟΙ

Το *σταθερό πρότυπο (pattern)* εσωτερικών βιωμάτων (internal experiences), το οποίο καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο το άτομο *αντιλαμβάνεται, σκέφτεται και συμπεριφέρεται* προς τους άλλους και *σχετίζεται* με τον εαυτό του.
(DSM)

- Διαμορφώνεται από τα πρώτα χρόνια της ζωής
- Ιδιοσυγκρασία ↔ περιβάλλον

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

- **Μόνιμο** και **δύσκαμπτο** πρότυπο
- Εμποδίζει την **προσαρμογή** και τη **λειτουργικότητα** του ατόμου
- Προκαλεί **δυσφορία στους άλλους**
- Δεν αποτελεί εκδήλωση άλλης ψυχικής δχής
- Ηλικία έναρξης: **> 18 ετών** (εξαίρεση η αντικοινωνική)
- **Εγω-συντονική** συνήθως
- **Αλλοπλαστικά** χαρακτηριστικά (φταίνει οι άλλοι)
- Σημαντική απόκλιση από το **πολιτισμικά αναμενόμενο**

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

Διαταραχή σε

- Γνωστικές λειτουργίες
- Συναισθήματα
- Παρορμήσεις
- Διαπροσωπικές σχέσεις

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Υψηλή συχνότητα **αυτοκαταστροφικής** συμπεριφοράς
31-66% των αυτοκτονιών
77% των αποπειρών
- **Συννόσηση** με άλλες ψυχικές δχες
εξαρτήσεις, κατάθλιψη, αγχώδεις, βραχεία
ψυχωσικά επεισόδια, δχες πρόσληψης τροφής
- **Επιβαρυντικός παράγοντας** για συνυπάρχουσα
δχή

ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ

- **Επιπολασμός στο γενικό πληθυσμό: 10-15%**
- **Επιπολασμός στον ψυχιατρικό πληθυσμό:**
 - 20-30%** των ασθενών στα ΕΙ ψυχιατρικού τομέα
 - 40%** των νοσηλευόμενων σε ψυχιατρικές κλινικές

ΑΙΤΙΟΠΑΘΟΓΕΝΕΙΑ

- Γενετικοί παράγοντες
- Πρώιμες αναπτυξιακές εμπειρίες
αποχωρισμοί, απώλειες, παραμέληση,
κακοποίηση, εγκατάλειψη ασταθές οικογενειακό
περιβάλλον, πλημμελής φροντίδα,...
- Πρόσφατες τραυματικές εμπειρίες (εκλυτικό
αίτιο)

ΤΡΟΠΟΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΔΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

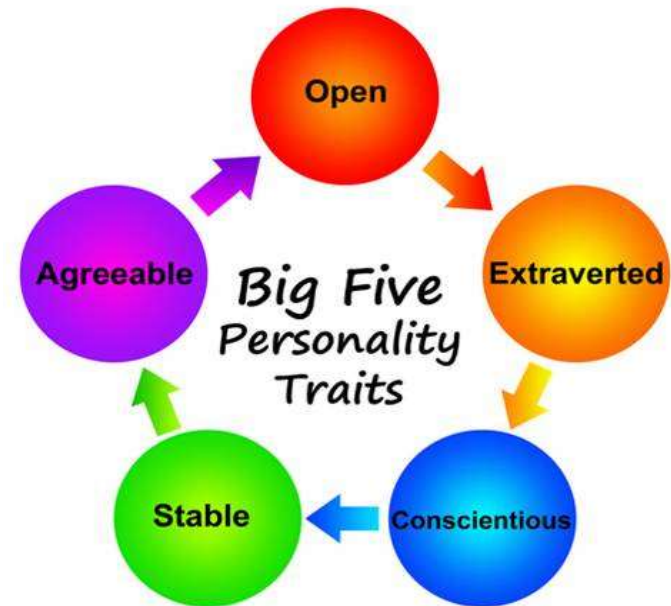
- Κατηγορικός
- Διαστατικός
- Ψυχαναλυτικός

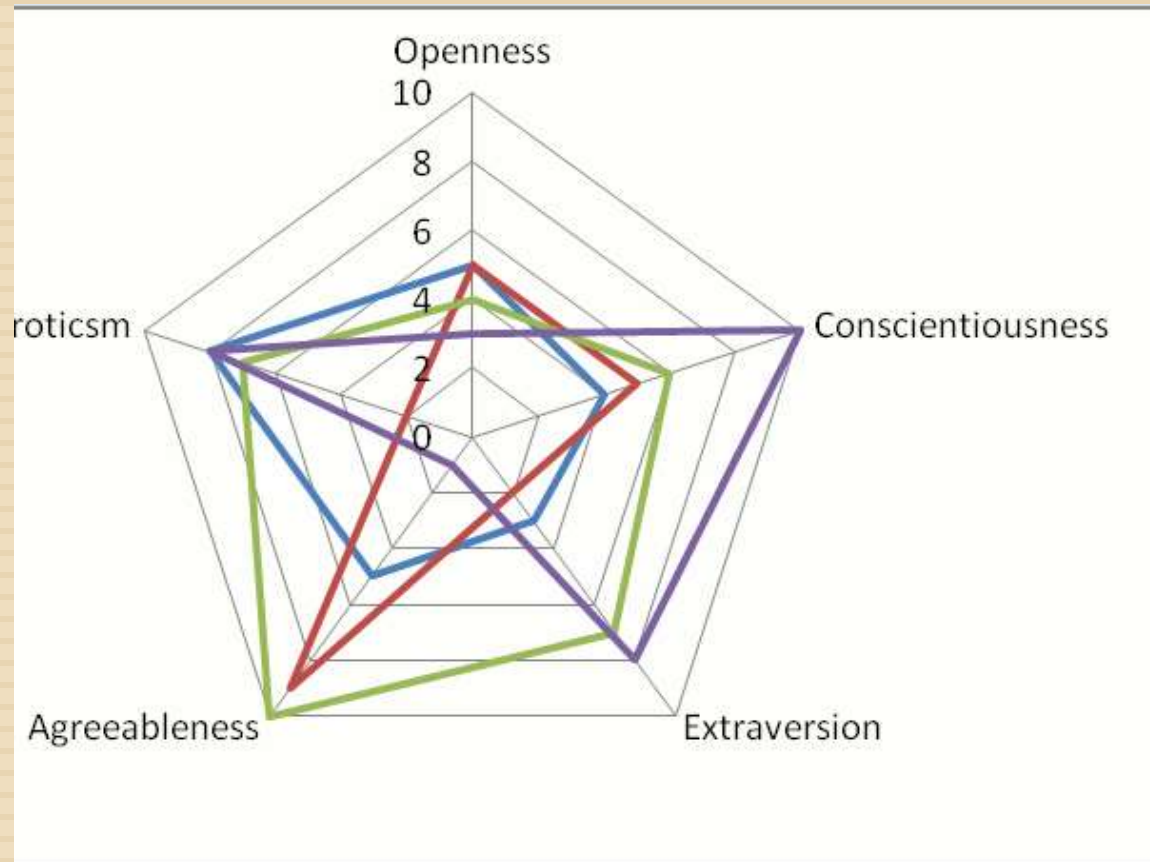
ΔΙΑΣΤΑΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ- BIG FIVE

Παραγοντική ανάλυση των γλωσσικών όρων για τα χαρακτηριστικά

- **O**penness to experience
- **C**ooperativeness
- **E**xtraversion
- **A**greeableness
- **N**eurotism

Costa, McCrae, 1985





«Η προσωπικότητά σας-Δεν μπορείτε να απαλλαγείτε από αυτήν»

The Idaho Statesman, McCrae, Costa, 1994

ΚΑΤΗΓΟΡΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ (κατά DSM)

- **ΟΜΑΔΑ Α**
Παρανοϊκή
Σχιζοειδής
Σχιζότυπη
- **ΟΜΑΔΑ Β**
Αντικοινωνική
Μεθοριακή
Ιστριονική
Ναρκισσιστική
- **ΟΜΑΔΑ Γ**
Αποφευκτική
Εξαρτητική
Ιδεοψυχαναγκαστική
- Παράξενη, εκκεντρική συμπεριφορά
- Δραματική, συναισθηματική συμπεριφορά,
- αγχώδης φοβική συμπεριφορά

DSM-5 (ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΠΡΟΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ)

Κατηγορίες

- Μεθοριακή
- Ναρκισσιστική
- Ιδεοψυχαναγκαστική
- Σχιζοτυπική
- Αντικοινωνική
- Αποφευκτική

Διαστάσεις

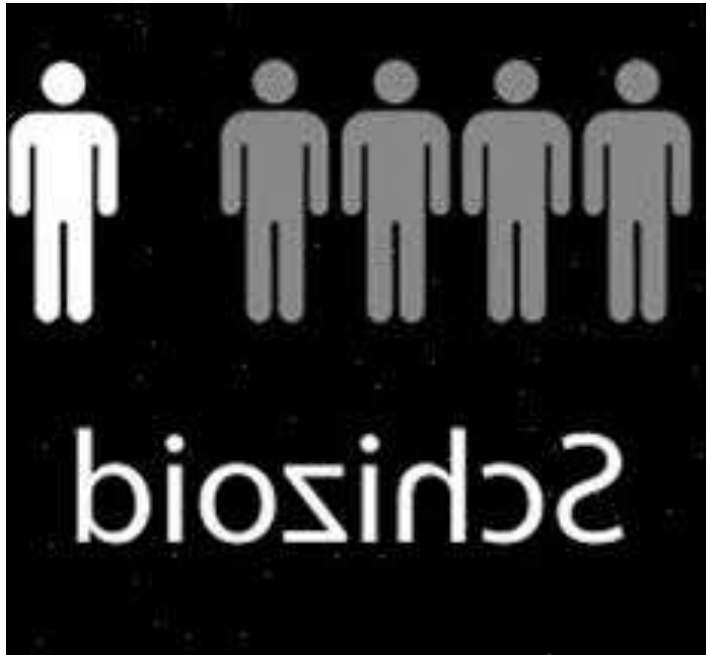
- 5 επίπεδα λειτουργικότητας σε σχέση με τον εαυτό (identity, self-direction) και τις διαπροσωπικές σχέσεις (empathy, intimacy)
- Παθολογικά χαρακτηριστικά προσωπικότητας

ΠΑΡΑΝΟΕΙΔΗΣ

- Καχυποψία, έλλειψη εμπιστοσύνης, ευαισθησία στην κριτική
- Κύριος μηχανισμός άμυνας είναι η ΠΡΟΒΟΛΗ
- Συχνές δικαστικές διαμάχες για ασήμαντα ζητήματα
- Σχέσεις ρηχές συναισθηματικά και μικρής διάρκειας
- Γενετική προδιάθεση



ΣΧΙΖΟΕΙΔΗΣ



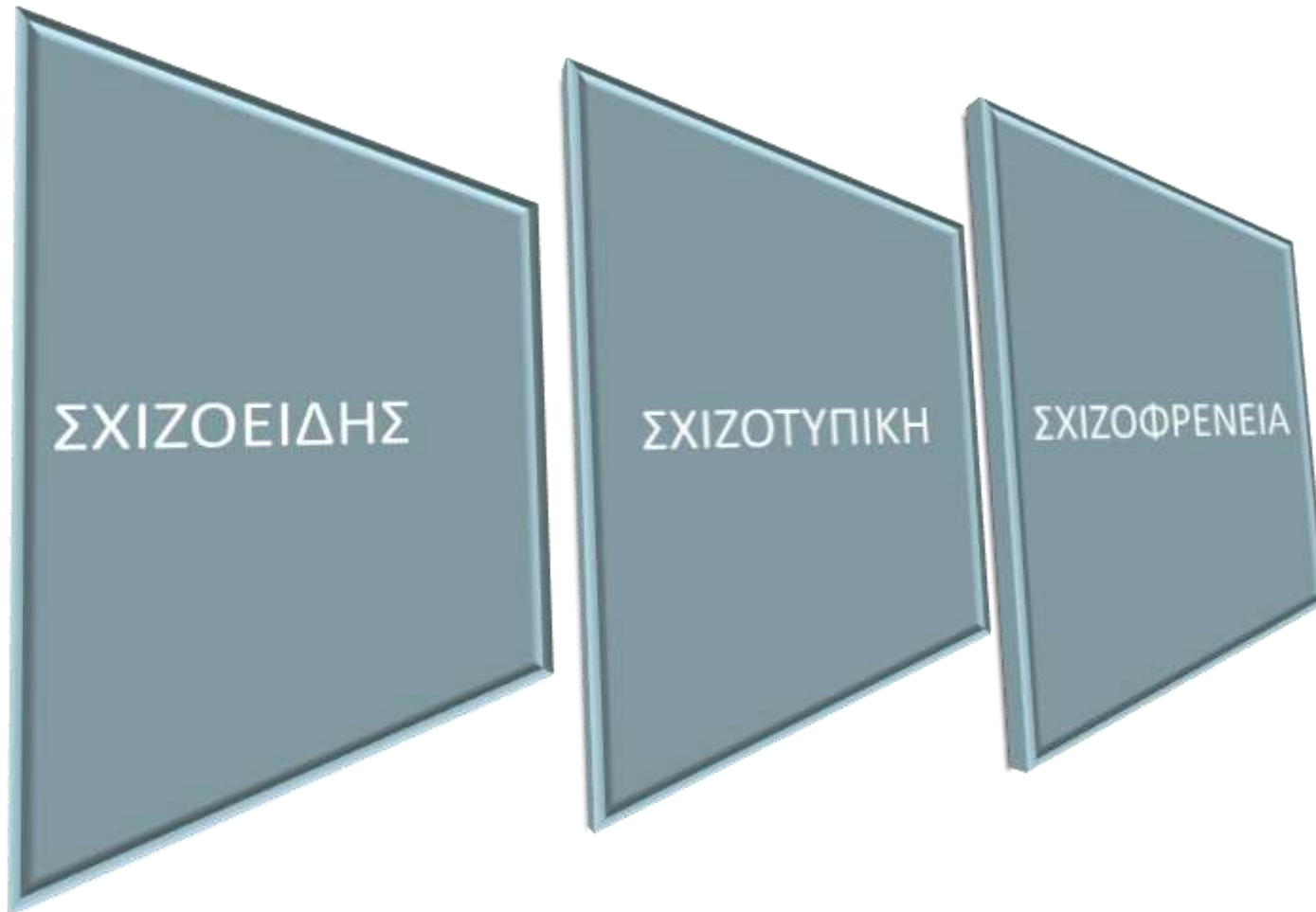
- Διάχυτο πρότυπο αποσύνδεσης από κοινωνικές σχέσεις
- Αδιαφορία
- Flattened affectivity
- Μοναχικές δραστηριότητες
- Γενετική προδιάθεση

ΣΧΙΖΟΤΥΠΙΚΗ



- Διαχρονικό πρότυπο κοινωνικών και διαπροσωπικών ελλειμάτων
- Γνωσιακές διαστρεβλώσεις
- Παράδοξες πεποιθήσεις, μαγική σκέψη
- Εκκεντρική /αλλόκοτη συμπεριφορά ή εμφάνιση
- Γενετική προδιάθεση

ΦΑΣΜΑ ΤΩΝ ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΙΚΩΝ ΔΧΩΝ



ΑΝΤΙΚΟΝΩΝΙΚΗ

- Παραβάσεις του νόμου και των κανόνων
- Έναρξη από ηλικία 15 ετών (δχές διαγωγής)
- Ανευθυνότητα
- Έλλειψη συναισθημάτων για τους άλλους (απουσία ενσυναίσθησης)
- Επαγγελματική-συναισθηματική αστάθεια
- Πιο συχνή στους άντρες



ΑΝΤΙΚΟΝΩΝΙΚΗ

- Παρορμητικότητα
- Ασυνέπεια
- Ανώριμο αξιακό σύστημα
- Υψηλός επιπολασμός μέσα στις φυλακές
- Εκλογίκευση της συμπεριφοράς τους (φταίνει όλοι οι άλλοι).
- Έλλειψη ενοχών



ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΚΑΤ'Α ΚΕΡΝΒΕΡΓ

ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ



ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΣΕ
ΆΛΛΕΣ ΔΠ (ΠΧ ΟΡΙΑΚΗ)



ΝΑΡΚΙΣΙΣΤΙΚΗ ΔΠ ΜΕ ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ



ΚΑΚΟΗΘΗΣ ΝΑΡΚΙΣΙΣΜΟΣ

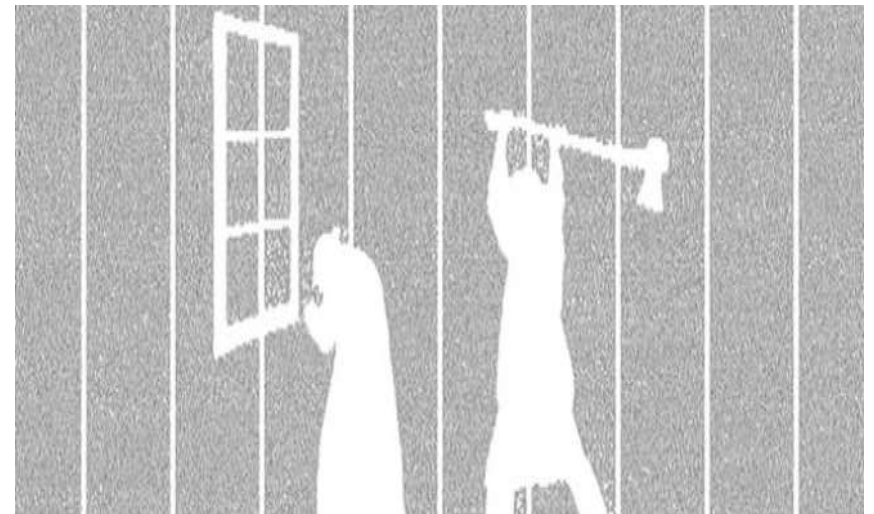
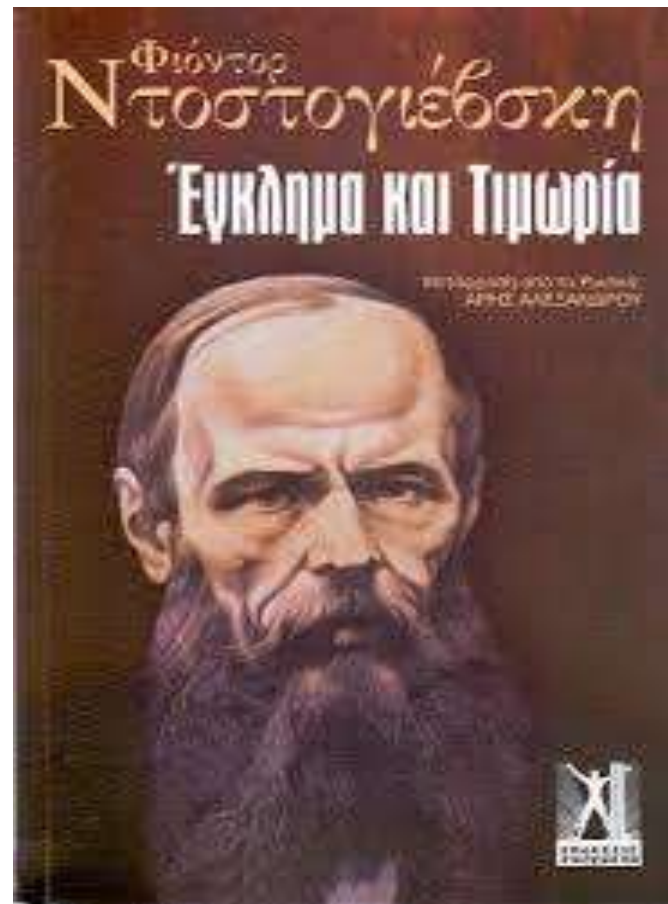


ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΠ
(ΨΥΧΟΠΑΘΗΤΙΚΟΤΗΤΑ)

ΝΑΡΚΙΣΙΣΤΙΚΗ



- Εκτεταμένο πρότυπο μεγαλείου
- Απεριόριστη ανάγκη για θαυμασμό
- Έλλειψη empathy
- Απαιτεί ιδιαίτερα δικαιώματα
- Αδυναμία βίωσης συναισθημάτων σε βάθος



ΟΡΙΑΚΗ

- Διαχρονικό πρότυπο αστάθειας
- Δχη ταυτότητας
- Παρορμητικότητα
- Χρόνιος φόβος εγκατάλειψης
- Χρόνιο αίσθημα κενού, οργής, ματαιότητας
- Πιο συχνή στις γυναίκες



ΟΡΙΑΚΗ

- Αυτοκαταστροφικές πράξεις
- 50-85% οδηγούνται σε απόπειρες
- 8-10% θνητότητα από αυτοκτονίες
- Ιστορικό τραύματος στην παιδική ηλικία βρίσκεται σταθερά στο 50-60% των ασθενών με Οριακή ΔΠ



ΙΣΤΡΙΟΝΙΚΗ

- Διάχυτο πρότυπο υπέρμετρης συναισθηματικότητας
- Επιφανειακές συναισθηματικές αντιδράσεις
- Εκδραμάτιση
- Ασταθείς/ επιφανειακές σχέσεις
- Αποπλανητική συμπεριφορά, σαγήνη
- Πιο συχνή στις γυναίκες



ΕΞΑΡΤΗΤΙΚΗ



- Ανάγκη για φροντίδα
 - Προσκόλληση
 - Δυσκολία ανάληψης ευθύνης
-

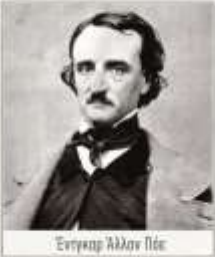
ΙΔΕΟΨΥΧΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ



- Συνεχή ενασχόληση με τη μεθοδικότητα και την τελειοθηρία
- Λεπτομέρειες, τάξη, προγράμματα, κατάλογοι
- Οργάνωση εις βάρος της ευχαρίστησης
- Ακαμψία σε θέματα ηθικής
- Πιο συχνή σε άντρες
- ΔΔ από OCD

ΑΠΟΦΕΥΚΤΙΚΗ

ΑΣΘΕΝΗΣ #1 TILESTWRA.COM



Όνομα: Έντγκαρ
Επίθετο: Πόε
Διάγνωση: Αποφευκτική
διαταραχή
προσωπικότητας.

Έντγκαρ Άλλαν Πόε

- Γενικευμένο πρότυπο κοινωνικής αναστολής, αισθημάτων ανεπάρκειας και ευαισθησίας στην κριτική
- Επιθυμούν τις κοινωνικές συναναστροφές
- ΔΔ από κοινωνική φοβία

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Αντικοινωνική, σχιζότυπη, σχιζοειδής: κακή πρόγνωση
- Ψυχοθεραπεία
- Φαρμακευτική αγωγή για συνοδά συμπτώματα ή συννόσηση (πχ για έλεγχο παρορμητικότητας, άγχους, κατάθλιψης)

Post-DSM-5.0 era

How did we get into this incoherent DSM PD mess and where do we go from here? (Millon, 2012)

In through the out door: a commentary on 'personality disorders are the vanguard of the post-DSM-5.0 era' (Pincus, 2013)

